

- © Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.
- © The present text and the authorisation to republish it were granted by the Constitutional Court of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.
- © La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Constitutionnelle de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

***Olewnik-Cieplińska și Olewnik v. Polonia* - [20147/15](#)**

Hotărârea din 5.9.2019 [Secția I]

Articolul 2

Obligații pozitive

Răspunsul inadecvat al autorităților naționale într-un caz de răpire și de sechestrare prelungită: *încălcare*

Articolul 2-1

Anchetă efectivă

Circumstanțe ale răpirii și ale decesului neelucidate la șaptesprezece ani după evenimente: *încălcare*

În fapt – Un bărbat – care era fratele primului reclamant și fiul celui de-al doilea reclamant – a fost răpit în octombrie 2001 și ținut captiv pentru răscumpărare. Acesta a fost ținut captiv timp de aproape doi ani, fiind omorât după oferirea unei răscumpărări de către primul reclamant, în 2003. Circumstanțele răpirii și ale omorării sale au fost descoperite în noiembrie 2005, fiind urmate de identificarea răpitorilor de către un martor. Locul omorului și locul în care a fost îngropat cadavrul au fost descoperite în octombrie 2006. În martie 2008, zece persoane au fost condamnate pentru participarea la un grup criminal format cu intenția de a o răpi pe victimă. Două dintre acestea au fost condamnate pentru omor la pedeapsa închisorii pe viață. Aceste condamnări s-au bazat, în mare parte, pe declarațiile lor. Era pendinte o anchetă privind participarea altor persoane neidentificate.

În drept – articolul 2

(a) *Aspectul substanțial* – În cazurile de răpire pentru cererea unei răscumpărări, trebuia să se presupună că viața și sănătatea victimei erau puse sub risc. Scrisorile primite de familie și de poliție de la răpitori indicau în mod clar că viața rudei reclamantilor se afla în pericol. Caracterul imediat al riscului la adresa vieții sale trebuia înțeles ca referindu-se, în principal, la gravitatea situației și la vulnerabilitatea deosebită a unei victime a răpirii. El nu se diminuea odată cu trecerea timpului. Din contra, faptul că situația dura de ani de zile a amplificat motivele de suferință a victimei și riscul la adresa sănătății și a vieții sale. Riscul real la adresa vieții sale a rămas, astfel, unul iminent de-a lungul întregii perioade a sechestrării sale. În aceste circumstanțe, autoritățile știau sau trebuiau să știe despre existența unui risc real și imediat la adresa sănătății și a vieții victimei de la momentul dispariției sale. În asemenea situații, obligațiile pozitive ale statului în baza articolului 2 cereau ca autoritățile naționale să facă tot ce se putea aștepta de la acestea, în mod rezonabil, pentru a identifica victima cât mai repede posibil și pentru a-i găsi pe autorii răpirii.

A existat un număr de erori grave din partea poliției care au condus direct la un eșec în investigarea răpirii. Acestea au inclus eșecul de a strânge în mod adecvat toate probele de la casa victimei chiar după răpirea sa; eșecul de a lua declarații de la martori și de a cerceta o scrisoare anonimă, care dezvăluia identitatea persoanelor implicate în răpire; amânări ale analizei apelurilor făcute de răpitori și eșecul de a supraveghea predarea răscumpărării care a fost ridicată chiar de răpitori. Mai mult, deși comunicate poliției de către familie, numerele de serie ale bancnotelor au fost înregistrate la autoritatea bancară centrală de supraveghere cu șaptesprezece luni mai târziu.

Autoritățile naționale nu au răspuns cu dedicarea cerută în cazul unei răpiri și al unei sechestrări prelungite. De vreme ce Curtea nu putea specula în privința deznodământului în eventualitatea în care autoritățile ar fi fost mai diligente, a existat, cu siguranță, o legătură între lista lungă de omisiuni

și de erori perpetuate de-a lungul anilor și eșecul de a avansa cu ancheta, în timp ce ruda reclamanților era încă în viață.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

(b) *Aspectul procedural* – În afară de procedurile împotriva membrilor grupării care au răpit-o și au omorât-o pe victimă, *Sejm*-ul (camera inferioară a Parlamentului polonez) a instituit o comisie parlamentară de anchetă pentru a examina, *inter alia*, acțiunile poliției și ale procuraturii. Scala mare a erorilor identificate a condus comisia la studierea ipotezei existenței unor acțiuni intenționate și prestabilite ale oficialilor publici, concepute să acopere urmele lor, să distrugă probele, să creeze versiuni operaționale false și, în consecință, la ipoteza cooperării unor oficiali cu gruparea criminală. Curtea a recunoscut eforturile procurorilor de investigare a răspunderii penale a anumitor ofițeri de poliție și procurori. Procedurile privind acuzațiile cu caracter penal împotriva a doi ofițeri de poliție s-au încheiat atunci când presupusele infracțiuni s-au prescris. Alte anchete nu au condus la soluția tragerii la răspundere a ofițerilor de poliție sau a procurorilor. Totuși, deciziile de a înceta anchetele au oferit un tablou valoros al acțiunilor autorităților. Procurorii au conchis că statul a „eșuat să creeze o structură juridică și financiară adecvată pentru procuratură” în vederea investigării efective a unor infracțiuni ca răpirea.

În ciuda evoluțiilor pozitive care urmăreau investigarea decesului rudei reclamanților, procedurile referitoare la omorul său erau încă pendinte. În timpul procedurilor recente, corpul său a fost exhumat și a fost efectuată o nouă expertiză post-mortem. A fost investigată implicarea altor persoane. La șaptesprezece ani după răpire, circumstanțele evenimentelor nu au fost elucidate pe deplin.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Articolul 41: 100,000 EUR împreună, în privința prejudiciului moral suferit; capătul de cerere privind prejudiciul material – respins.

(Vezi și *Osman v. Regatul Unit* [MC], [23452/94](#), 28 octombrie 1998; compară cu *Van Colle v. Regatul Unit*, [7678/09](#), 13 noiembrie 2012, [Nota informativă 157](#))